

Koopsommenmist

6 juni 2000 (pagina 17)

Joost Ramaer

HET is juni, en dan raast de koopsommenkermis door het land. Want tot 1 juli zijn premies voor koopsompolissen aftrekbaar van de inkomstenbelasting tot een maximum van 6179 gulden voor alleenstaanden en het dubbele voor echtparen. Die premie leidt na een lange looptijd, bijvoorbeeld twintig jaar, tot uitkering van een (wél belast) extra inkomen, de zogenoemde lijfrente - meestal bedoeld als aanvulling op het pensioen.

Het is een kermis, omdat de Nederlandse belastingbetalers enorme bedragen in koopsompolissen steken: 2,3 miljard gulden in 1996, vijf miljard twee jaar later. Het is een kermis in de mist, omdat de koopsomkopers hun miljarden uitgeven aan zeer ondoorzichtige producten. Dat geldt met name voor de populairste categorie, de beleggingskoopsom.

Toch koos vorig jaar ruim de helft van de koopsomkopers voor zo'n beleggingskoopsom. 'Dit jaar zal dat naar verwachting 70 procent zijn', zegt Edmond Hilhorst van www.independ.nl. Deze financiële website stelt de consument in staat financiële producten van verschillende aanbieders te vergelijken: hypotheek, spaarrekeningen, en sinds Hemelvaartsdag ook koopsompolissen, gerangschikt naar de kosten die de aanbieders aftrekken van het rendement. De goedkoopste koopsom staat bovenaan.

De aanbieders declareren verzekerings- en beleggingskosten. Deze laatste categorie gaat door het leven onder de veelzeggende naam 'onzichtbare kosten'. Independenter claimt de eerste en tot dusver enige te zijn die ook de onzichtbare kosten in zijn berekeningen betreft.

Dat is mooi, want, onzichtbaar of niet, één ding is zeker: die kosten zijn hoog. Gemiddeld zo'n 20 procent van de premie, berekende de Amsterdamse hoogleraar Arnoud Boot vijf jaar geleden in een geruchtmakend onderzoek, met uitschieters naar boven van 30 procent of meer. Geen wonder dat de aanbieders die exorbitante kosten grotendeels geheim hielden.

Hun polissen verkochten toch wel: domme kermisklanten genoeg. Maar volgens Hilhorst zijn de kosten 'de laatste drie à vier jaar' fors gedaald. Als oorzaken noemt hij kritische aandacht in de media en de komst van goedkopere en transparantere aanbieders.

Als we Hilhorst mogen geloven, gaat Independenter het karwei nu afmaken. 'De mooie tijden van de push-strategie zijn voorbij', zegt hij, doelend op de praktijk waarbij de aanbieder eenzijdig kosten en andere voorwaarden kon bepalen.

Doordat Independenter alle kosten toont, kan de koopsomkoper eindelijk een goede vergelijking maken. En zoals de naam al zegt, is die vergelijking objectief: Independenter heeft geen banden met banken of verzekeraars, anders dan veel polisverkopers, de zogenoemde tussenpersonen. Hilhorst: 'Tegenwoordig trekt de klant aan de touwtjes.'

Prachtig, zegt Clemens van Woerkens, koopsomspecialist bij het onderzoeksinstituut Nyfer. 'Alle hulde - als het zo is dat Independenter inderdaad alle kosten laat zien. En daar ben ik sceptisch over. Het is ons nog nooit gelukt om die allemaal boven tafel te krijgen.'

Independenter wel, zo houdt Hilhorst vol. 'Wij ontleen de informatie over kosten aan de databank van MoneyView.' Dit financiële onderzoeksbureau heeft volgens hem de meeste en meest complete informatie op dit gebied in huis. Deze knowhow is inmiddels toegankelijk via Equos, een software-pakket dat MoneyView bijvoorbeeld aan tussenpersonen verkoopt. Die handel houdt MoneyView graag nog even voor zichzelf. Vandaar dat het de gegevens over kosten niet verkoopt - ook niet aan Independenter, zo onthult Pepijn van Kleef van MoneyView. 'Die hebben ze waarschijnlijk van een Equos-gebruiker. In ieder geval niet van ons.'

Eén claim van Independenter onderschrijft Van Kleef: 'Ze leveren zeker een bijdrage aan meer openheid over de kosten.' Toch heeft hij een probleem met de site. De topvijftien-ranglijsten van koopsomaanbieders, gerangschikt naar kosten, noemt hij 'niet ethisch'. Beleggingskoopsommen zijn op kosten alleen niet te vergelijken. 'De één steekt de premie in Nederlandse aandelen, de ander belegt wereldwijd. Het zijn appels en peren.'

Zelfs met Independenter erbij blijft de koopsomkermis voorlopig goeddeels in nevelen gehuld.

Copyright: de Volkskrant